

Vergaderjaar 2006–2007

21 501-30

Raad voor Concurrentievermogen

Nr. 156

VERSLAG VAN EEN ALGEMEEN OVERLEG

Vastgesteld 13 maart 2007

De vaste commissie voor Economische Zaken¹ en de vaste commissie voor Onderwijs, Cultuur en Wetenschap² hebben op 15 februari 2007 overleg gevoerd met minister Van der Hoeven van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap en staatssecretaris Van Gennip van Economische Zaken over:

- **het verslag van de Raad voor Concurrentievermogen van 4 december 2006 (21 501-30, nr. 153);**
- **de agenda van de Raad voor Concurrentievermogen van maandag 19 februari 2007 (21 501-30, nr. 154);**
- **de richtlijn betreffende het in handel brengen van pyrotechnische artikelen (EZ06000255);**
- **BNC-fiche Verordening voor oprichting van een Europees Instituut voor technologie (EZ06000650).**

Van dit overleg brengen de commissies bijgaand beknopt verslag uit.

Vragen en opmerkingen uit de commissies

Mevrouw **Gesthuizen** (SP) deelt het uitgangspunt in het actieplan Administratieve lasten dat waar mogelijk de administratieve lasten worden teruggebracht. Wel dient ervoor te worden gewaakt dat hiermee tegelijkertijd ook niet allerlei nuttige regels worden afgeschaft. Kan de staatssecretaris aangeven welke precies de overbodige administratieve lasten zijn die moeten verdwijnen?

In de begeleidende brief van de minister van EZ d.d. 7 februari jl. staat dat op de komende Raad voor Concurrentievermogen de Europese Commissie een toelichting zal geven op een nog te verschijnen mededeling inzake het Regulerend kader voor auto-industrie in de 21ste eeuw, welke mededeling naar verwachting grotendeels zal zijn gebaseerd op de aanbevelingen van de expertgroep CARS21, onder andere ten aanzien van betere milieubescherming. In genoemde brief staat evenwel ook dat wat betreft Nederland het zwaartepunt in dezen dient te worden gelegd bij

Plv. leden: Van der Staaij (SGP), Ferrier (CDA), Wolbert (PvdA), Ortega-Martijn (ChristenUnie), Weekers (VVD), Kalma (PvdA), Atsma (CDA), Sterk (CDA), Van Bochove (CDA), Ten Broeke (VVD), Eijnsink (PvdA), Besseling (PvdA), Roefs

(PvdA), Hessels (CDA), Van Bommel (SP), Langkamp (SP), Biskop (CDA), Dezentjé Hamming (VVD), Fritsma (PVV), Van der Ham (D66), Nicolai (VVD), Leijten (SP), Gerkens (SP), Thieme (PvdD) en Azough (GroenLinks).

¹ Samenstelling:

Leden: Van der Vlies (SGP), Crone (PvdA), Schreijer-Pierik (CDA), Vendrik (GroenLinks), Ten Hoopen (CDA), voorzitter, Slob (ChristenUnie), Roland Kortenhorst (CDA), Hessels (CDA), Van der Ham (D66), Van Velzen (SP), Aptroot (VVD), Blom (PvdA), Smeets (PvdA), Van Dam (PvdA), Dezentjé Hamming (VVD), Irrgang (SP), ondervoorzitter, Jansen (SP), Biskop (CDA), Blanksma-van den Heuvel (CDA), Van der Burg (VVD), Graus (PVV), Zijlstra (VVD), Besseling (PvdA), Gesthuizen (SP) en Ouwehand (PvdD).

Plv. leden: Van der Staaij (SGP), Kalma (PvdA), Jan Jacob van Dijk (CDA), Duyvendak (GroenLinks), Joldersma (CDA), Cramer (ChristenUnie), Verburg (CDA), Van Hijum (CDA), Koşer Kaya (D66), Ulenbelt (SP), Blok (VVD), Heerts (PvdA), Samsom (PvdA), Roefs (PvdA), Weekers (VVD), Karabulut (SP), Luijben (SP), De Nerée tot Babberich (CDA), Atsma (CDA), Schippers (VVD), Madlener (PVV), Neppérus (VVD), Tichelaar (PvdA), Gerkens (SP) en Thieme (PvdD).

² Samenstelling:

Leden: Van der Vlies (SGP), Van de Camp (CDA), Hamer (PvdA), Slob (ChristenUnie), Remkes (VVD), Tichelaar (PvdA), Joldersma (CDA), Jan de Vries (CDA), Van Vroonhoven-Kok (CDA), Aptroot (VVD), voorzitter, Smeets (PvdA), ondervoorzitter, Leerdam (PvdA), Van Dam (PvdA), Donner (CDA), Abel (SP), Van Leeuwen (SP), Schinkelshoek (CDA), Verdonk (VVD), Bosma (PVV), Pechtold (D66), Zijlstra (VVD), Jasper van Dijk (SP), De Rooij (SP), Ouwehand (PvdD) en Dibi (GroenLinks).

vereenvoudiging van regelgeving. Mevrouw Gesthuizen vindt deze opstelling niet passen in deze tijd, aangezien het roer op dit punt echt om moet. Nederland moet zich er in haar ogen sterk maken voor dat de lat zo hoog mogelijk wordt gelegd ten aanzien van de uitstoot van koolstofdioxide. Het dient het principe van de schone economie zelf zo veel mogelijk na te streven door zich wél te houden aan het oorspronkelijke vastgestelde maximum van 120 g/km als gemiddelde norm, waarmee het tevens een duidelijk signaal afgeeft. Daarnaast zal de auto-industrie zelf ook kansen moeten creëren en benutten om investeringen terug te verdienen door hogere verkoopaantallen.

Kan de staatssecretaris met betrekking tot het vrij verkeer van goederen aangeven hoe goed het zicht is op de eisen en normen die in de overige 26 EU-lidstaten ter zake gelden? Naar het oordeel van mevrouw Gesthuizen mag Nederland in ieder geval geen genoegen nemen met minder hoge eisen en normen.

Met betrekking tot de voorgenomen herziening van het Europese consumentenacquis vraagt zij of de staatssecretaris er zorg voor kan dragen dat eerst volledig inzichtelijk wordt gemaakt hoe goed de consumentenbescherming elders in Europa is geregeld, alvorens Nederland akkoord gaat met gelijkschakeling van de richtlijnen in de verschillende landen.

Mevrouw Gesthuizen onderschrijft de doelstellingen van de Europese richtlijn betreffende het in handel brengen van pyrotechnische artikelen, waarbij voor haar uitgangspunt is dat niet nog zwaarder vuurwerk verkocht wordt, ook niet onder strengere eisen. De mogelijkheid van lidstaten om nationaal beperkingen of verboden af te kondigen mag geen wassen neus zijn.

Mevrouw **Besselink** (PvdA) krijgt naar aanleiding van de voorliggende brief d.d. 14 december 2006, bevattende het verslag van de Raad voor Concurrentievermogen op 4 december 2006, graag een nadere toelichting van de staatssecretaris op de huidige stand van zaken rond de richtlijn Consumentenkrediet. Op welke manier wordt hieraan door het huidige Duitse voorzitterschap verder invulling gegeven?

Mevrouw Besselink deelt het in het actieplan Administratieve lasten geformuleerde uitgangspunt om te komen tot een reductie van de administratieve lasten van EU-wetgeving met 25% in 2012, maar voorkomen moet dan wel worden dat het blijft bij een papieren lastenverlichting. Wordt in dit kader ook een nulmeting overwogen om de effectiviteit van de desbetreffende maatregelen goed te kunnen monitoren? Worden hierin bovendien de nalevingslasten meegenomen? De belangrijkste kenmerken van het Nederlandse instituut Actal, dat Nederlandse regelgevers ondersteunt om de administratieve lasten zo laag mogelijk te houden, zijn dat het onafhankelijk opereert en dat het zijn bevindingen openbaar maakt. Naar mevrouw Besselink heeft begrepen, is er inmiddels een Europese counterpart van Actal, waarop genoemde twee kenmerken echter niet van toepassing zijn. Wil de staatssecretaris aangeven óf en, zo ja, hoe zij zich ervoor wil inzetten dat dit Europese instituut alsnog aan deze kenmerken zal voldoen?

Hoewel mevrouw Besselink zich kan vinden in de aanpak in het kader van CARS21, is zij teleurgesteld dat de norm van 120 g/km niet gehaald dreigt te worden. Het is van belang dat Nederland hard aan deze norm blijft vasthouden.

Zij onderschrijft het centrale thema van de Key Issues Paper, te weten versterking van de concurrentiekracht, hoewel zij een en ander graag wat concreter omschreven zou willen zien. Wanneer is de regering echt tevreden en wat houden de concrete maatregelen precies in?

Mevrouw Besselink is het eens met de kritische houding die Nederland in de Raad voor Concurrentievermogen aanneemt ten aanzien van de handel in pyrotechnische artikelen. Wel vraagt zij zich af waarom het desbetref-

fende fiche dat dateert van 20 oktober 2005, pas nu voorligt. Is de daarin opgenomen informatie bovendien nog wel actueel?

Zij deelt het kritische commentaar van de minister van OCW op de verordening inzake de oprichting van een Europees instituut voor technologie (EIT). De minister heeft eerder te kennen gegeven zich veeleer te willen richten op het naar Nederland halen van de kennis- en innovatiegemeenschappen (KIG's) in plaats van zich te concentreren op het in Nederland doen vestigen van genoemd instituut. Kan zij overigens uitleggen waarom het één het ander zou uitsluiten?

De heer **Aptroot** (VVD) is het van harte eens met het in het actieplan Administratieve lasten opgenomen doel om de administratieve lasten van EU-wetgeving met 25% te reduceren. Wel vraagt hij de bewindslieden aan te geven op welke manier dit doel ook daadwerkelijk bereikt kan worden. Hoe kan ervoor worden gezorgd dat Europa er echt op vastgepind wordt dat het de Nederlandse methode volgt, waarbij regelmatig gemeten en gerapporteerd wordt, zodat de beoogde reductiedoelstelling ook daadwerkelijk gehaald wordt binnen een termijn van drie, maximaal vier jaar? Bij de heer Aptroot leven vooralsnog twijfels over een Europese richtlijn inzake pyrotechnische artikelen. Daar de opslag van deze artikelen een nationale bevoegdheid is, heeft Nederland, dat de regels voor opslag inmiddels zelf al heeft aangescherpt, Europa wat dat betreft niet nodig. Bovendien is ten aanzien van het transport internationaal reeds het nodige geregeld en vastgelegd. Dit roept dan ook de vraag op wat de toegevoegde waarde is van deze richtlijn.

Hoewel de heer Aptroot niet twijfelt aan de goede bedoelingen die ten grondslag liggen aan de oprichting van een Europees instituut voor technologie is hij toch bevreesd dat iets vreemdsoortigs wordt opgetuigd. Zullen de grote bedragen die gemoeid zijn met dit instituut, daadwerkelijk goed besteed zijn? Wat is de toegevoegde waarde van het instituut? Bestaat bovendien niet het gevaar dat het instituut het Nederlandse onderwijs voor de voeten gaat lopen en dat het zal zorgen voor overlap met andere EU-initiatieven, met alle bureaucratie van dien?

De heer **Graus** (PVV), die zich in grote lijnen aansluit bij het voorgaande betoog van de heer Aptroot, beschouwt de beoogde reductie van de administratieve lasten van EU-wetgeving met 25% slechts als een begin, daar volgens hem een sterkere reductie mogelijk moet zijn.

In zijn algemeenheid constateert de heer Graus op het gebied van het versterken van de concurrentiekracht een remmende werking vanuit Europa. Hij heeft de indruk dat Nederland steeds voorop wil lopen, maar dat het moet wachten totdat de rest van Europa weer bijtrekt. Dit geldt ook voor het ter beschikking stellen van de bedragen ten behoeve van de gezamenlijke technologieprojecten. De vrees bestaat bij de heer Graus dat, in navolging van wat er ten aanzien van de landbouw is gebeurd, op dit punt Nederland grote bedragen investeert waarvan het echter slechts een deel terugziet, en dat een en ander bovendien leidt tot meer verstikkende wet- en regelgeving die de Europese bureaucratie verder in de hand werkt.

De heer **Jan Jacob van Dijk** (CDA) wordt graag nader geïnformeerd over de procedure die wordt voorzien om de doelstelling van 25% reductie van de administratieve lasten van EU-wetgeving te bereiken in 2012.

Ten aanzien van CARS21 onderschrijft hij het traject dat in dezen bewandeld wordt, te weten het voeren van uitvoerig overleg met vooral experts voordat met een definitief voorstel wordt gekomen, hetgeen naar verwachting eveneens zal leiden tot draagvlakvergroting. Overigens dient de automobiellindustrie meer gebruik te maken van de technische mogelijkheden die zij op dit vlak eigenlijk al bezit om de milieubelasting van het

autoverkeer te verlagen. Daarnaast is een gelijk speelveld voor de diverse landen een belangrijk uitgangspunt.

In relatie tot het Key Issues Paper is de heer Van Dijk benieuwd naar de huidige stand van zaken rond het Europees octrooi.

In het kader van het Lissabonproces is de onlangs aanvaarde dienstenrichtlijn een essentieel wetgevend document. Hoe staat het echter met de implementatie van die richtlijn in de Nederlandse wetgeving en wanneer kunnen de voorstellen daaromtrent tegemoet worden gezien?

De heer Van Dijk onderstreept het belang van verbetering van de toepassing van het vrij verkeer van goederen en van het wegnemen van de nog aanwezige hiaten op dit punt. Kan de staatssecretaris overigens aangeven wat op dit moment nog die hiaten zijn? Zo er een richtlijn ter zake komt, zal die kritisch beoordeeld moeten worden op basis van subsidiariteit en proportionaliteit.

Met betrekking tot de richtlijn inzake (grensoverschrijdende) uitoefening van stem- en vergaderrechten door aandeelhouders betreurt de heer Van Dijk het dat Nederland er niet in geslaagd is de positie van intermediairs in de door hem gewenste richting in die richtlijn op te nemen. Waar de Commissie heeft toegezegd dat er op dit punt nog een aanbeveling zal worden opgesteld, gaat de heer Van Dijk ervan uit dat Nederland ten aanzien van de intermediairs de vinger aan de pols zal blijven houden teneinde het beoogde resultaat alsnog te bereiken.

Het Europees instituut voor technologie zou in de visie van de heer Van Dijk een virtueel netwerk moeten zijn, met als doel het promoten van technologie. Hij is in ieder geval huiverig om het instituut onderwijs te laten verzorgen en dus ook diploma's te laten verstrekken, aangezien dit zou kunnen leiden tot de opzetting van een immens bureaucratisch instituut. Daar de regering eerder te kennen heeft gegeven dezelfde kritische kanttekeningen te hebben, zou de heer Van Dijk graag zien dat zij deze met nog meer nadruk in de Raad voor Concurrentievermogen voor het voetlicht brengt.

Antwoord van de bewindslieden

De **staatssecretaris van Economische Zaken** merkt op dat aan de agenda van de Raad voor Concurrentievermogen van 19 februari aanstaande onder het punt Diversen is toegevoegd het recent verschenen internemarktscorebord. Uit dat scorebord blijkt dat Nederland goed scoort met zijn implementatietekort van 1% terwijl de streefdoelstelling een tekort is van maximaal 1,5%. Het Duits voorzitterschap heeft voorts een agenda voor de lunchbespreking opgesteld, waarvan het thema is «Klimaatverandering en energiezekerheid, een coherente benadering», zijnde een van de onderwerpen van het Key Issues Paper dat in de Voorjaarsraad aan de orde komt en dat wat betreft Nederland ook in de Raad voor Concurrentievermogen expliciet besproken dient te worden. Het is een onderwerp dat door het investeren in technologische ontwikkeling en kennis gezien dient te worden als een kans in plaats van een bedreiging, uiteraard wel onder de voorwaarde van zo laag mogelijke administratieve lasten en kosten voor het bedrijfsleven.

Nederland streeft naar daadwerkelijke vermindering van de EU-regeldruk, waarvan de administratieve lasten een onderdeel vormen. Uitgangspunt is betere regelgeving en het afschaffen van overbodige informatieverplichtingen, waardoor de administratieve lasten voor bedrijfsleven en burgers zo laag mogelijk worden, waarbij inderdaad tegelijkertijd voorkomen moet worden dat nuttige regels worden afgeschaft.

Aan de twee kenmerken van Actal, te weten openbaarmaking van adviezen en onafhankelijkheid, kan op verschillende manieren invulling worden gegeven waar het gaat om vertaling naar de EU. Sinds begin dit jaar bestaat er een onafhankelijk bureau binnen de Commissie die de impact-assessments toetst. De Commissie heeft toegezegd dat de

adviezen van dat bureau openbaar worden gemaakt en aan de Raad en het Europees Parlement ter beschikking worden gesteld en desgevraagd ook aan de Kamer. In haar streven naar een reductie van administratieve lasten van EU-wetgeving met 25% in 2012, volgt de Commissie in grote lijnen de Nederlandse aanpak, inclusief een jaarlijkse voortgangsrapportage. Belangrijke aandachtspunten in dit kader zijn onder meer milieu, transport, ondernemingsrecht en harmonisatie van statistieken.

Nederland is uitermate tevreden over de geïntegreerde aanpak die in CARS21 is opgenomen en die doelstellingen op het gebied van concurrentiekracht, veiligheid en milieu bij elkaar brengt. Het ondersteunt ook de ambitie om de Europese automobielindustrie tot de meest milieuvriendelijke én meest innovatieve van de wereld te maken. Gezien de opbouw van de Nederlandse automobielindustrie die vooral bestaat uit toeleveranciers, is het wel belangrijk dat de gehele keten van de automobielindustrie bij voornoemde aanpak wordt betrokken. Naast de toeleveranciers en de markt voor vervangingsonderdelen dient eveneens gekeken te worden naar de beschikbaarheid van technische informatie die noodzakelijk is voor innovatie. In de mededeling van de Commissie over het regelgevend kader voor de auto-industrie is sprake van specifieke aandacht voor het milieu. De Commissie stelt een norm van 130 g/km voor. Nederland zet in op de ambitieuzere doelstelling van 120 g/km. Binnen de interne EU-markt is tot nu toe driekwart van het goederenverkeer geharmoniseerd. Ten aanzien van dit geharmoniseerde deel wil de Commissie het toezicht op de toetsing verscherpen en de samenwerking tussen de lidstaten intensiveren. Wat betreft de niet-geharmoniseerde goederen kunnen de lidstaten voor een deel zelf productie-eisen stellen. De lidstaten moeten nu de toepassing van hun eisen beter onderbouwen teneinde protectionisme en het opwerpen van barrières wat betreft oneerlijke concurrentie tegen te gaan.

In de Raad voor Concurrentievermogen van 4 december jl. heeft Nederland aangegeven dat het de toen voorliggende richtlijn voor consumentenkrediet niet kon steunen. In overleg met het Duitse voorzitterschap beraadt de Commissie zich nu over de verdere voortgang van dit dossier. De vuurwerkrichtlijn laat volledig ruimte voor de eigen Nederlandse normen ten aanzien van opslag en transport van pyrotechnische artikelen. Bovendien komt de richtlijn tegemoet aan de Nederlandse wens tot scherpere nationale regelgeving.

De dienstenrichtlijn is formeel in werking getreden aan het eind van 2006, met een voorziene implementatietermijn van drie jaar. Volgens de huidige inzichten zal de richtlijn tijdig kunnen worden geïmplementeerd.

De laatste paar jaren is gedurende vele voorzitterschappen, waaronder het Nederlandse, helaas tevergeefs geprobeerd het dossier van het Europees octrooi vlot te trekken. Naar de inschatting van de staatssecretaris zal het ook nog wel enige tijd duren, wellicht tot na de Franse verkiezingen, voordat er weer wat beweging in zal komen. Dit laat onverlet dat in de tussenliggende periode allerlei andere wegen op dit terrein bewandeld kunnen worden, zoals die van de European Patent Litigation (ziet op rechtspraak) en het London-protocol (ziet op talenregime). Overigens is de eind 2006 voorziene mededeling van de Commissie naar aanleiding van de inspanningen van het Finse voorzitterschap ten aanzien van het Europees octrooi enigszins vertraagd vanwege de in december jl. ontstane impasse. Nederland zal in ieder geval aandringen op alsnog spoedige publicatie van die mededeling.

Tot genoegen van de staatssecretaris staat in het Key Issues Paper voor de Voorjaarsraad ook een paragraaf over de WTO, waarin het grote belang van het welslagen van de WTO-ronde duidelijk is omschreven. Daarnaast heeft Nederland in het kader van dat Paper met name aandacht gevraagd voor review van de interne markt, tijdige implementatie van de dienstenrichtlijn, betere regelgeving, gezamenlijke stappen op het gebied van onderzoek, innovatie en kennis en de rol van de Raad voor Concurrentievermogen op het terrein van klimaatverandering en energiezekerheid.

De acht bestaande consumentenrichtlijnen die gezamenlijk het Europees consumentenacquis vormen, creëren een niveau van minimumharmonisatie. Als gevolg hiervan is onder meer in Nederland de Consumentenautoriteit ingevoerd. Het wetsvoorstel ter implementatie van de richtlijn met betrekking tot oneerlijke handelspraktijken ligt ter behandeling in de Tweede Kamer voor. Het nieuwe netwerk van consumententoezichthouders ziet toe op het niveau van consumentenbescherming in Europa. De beoogde herziening van het consumentenacquis heeft vooral betrekking op het tot stand brengen van nog meer samenhang tussen de verschillende richtlijnen.

Voor de **minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap** gelden met betrekking tot de verordening voor de oprichting van een Europees instituut voor technologie als belangrijkste aandachtspunten c.q. voorwaarden het budget, de financiering, het commitment van de kennisinstellingen en bedrijven, de beperking van de bureaucratie en de kwestie van de verlening van graden en diploma's. Daarnaast is de governance-structuur van het instituut nog onhelder. Binnen de huidige financiële perspectieven blijkt geen ruimte voor het EIT te zijn opgenomen, aangezien de hiervoor geraamde 2,37 mld. nergens zijn begroot. Een stabiele financiële basis, die ook betekent dat er garanties zijn voor financiering vanuit het bedrijfsleven, ontbreekt vooralsnog.

Hoewel voor de overkoepelende raad van bestuur van het EIT uitgegaan wordt van een staf van maximaal 60 personen, blijft aandacht voor bureaucratiebeheersing nodig, mede gelet op de eerste signalen rond de KIG's die wijzen op het voornemen om zeer omvangrijke samenwerkingsverbanden op te richten. De centrale staf moet dan ook zo klein mogelijk van omvang zijn en dient zich vooral bezig te houden met managementtaken. Voor de governing board zijn overigens verschillende statussen denkbaar, bijvoorbeeld die van een uitvoerend agentschap. Dat kan ook gevolgen hebben voor de mogelijke vestigingsplaats.

Nederland stelt zich bovendien op het standpunt dat het verzorgen van onderwijs op master- en doctoraal niveau én het verlenen van graden en diploma's geen bevoegdheid van het EIT kunnen en mogen zijn. Uitgangspunt is de netwerkstructuur waarbij de activiteiten van het EIT op dit vlak gebaseerd dienen te zijn op de bevoegdheden van de deelnemende instelling in relatie tot nationale bevoegdheden. De suggestie van de heer Van Dijk inzake een virtueel netwerk ziet de minister in dit kader dan ook als één van de opties. Volgens de huidige planning zal er in juni meer duidelijkheid ontstaan over de definitieve standpunten van de lidstaten ten aanzien van de EIT-verordening.

Aangezien in de opzet van kennis- en innovatiegemeenschappen het belang van zowel de industrie als de wetenschap aan de orde is, zouden zij voor Nederland interessant kunnen zijn. Een en ander hangt evenwel ook af van de thema's, terwijl juist de keuze van die thema's een van de weerbarstige vraagstukken is waarvoor nog geen oplossing is gevonden. Uiteraard onderhoudt het kabinet hierover de nodige contacten met onder meer de Vereniging van Samenwerkende Nederlandse Universiteiten, de drie technische universiteiten afzonderlijk en het industriële veld via VNO-NCW.

De voorzitter van de vaste commissie voor Economische Zaken,
Ten Hoopen

De fungerend voorzitter van de vaste commissie voor Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,
Aptroot

De griffier van de vaste commissie voor Economische Zaken,
Tielens-Tripels